

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 8 October.

IDCERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

KERKELIJKE STAAT.

R O M E.

Den 2den September is in de Kerk van de H. Maria della Pace eene plegtige dienst voor de overledene leden van het werk, ter verspreiding des geloofs gecelebreerd. Men begon met de gebeden voor de afgestorvenen.

Z. Em. de kardinaal *Brignole* president van den centralen raad van Rome, was even als Mgr. *Ferrarelli*, aartsbisschop van Mijre en vele andere leden dier godvruchtige associatie tegenwoordig, welke rondom eene lijk urne geschaard was en waar op godsdienstige spreuken geplaatst waren. Pater *Grossi*, een Jesuit, predikte en deze plegtigheid werd met den zegen van Z. Em. den Kardinaal gesloten.

— In de Congregatie der Ritus van den 3den Augustus jl. heeft de Kardinaal *Pedicini* een rapport uitgebragt over de zaak van den Eerwaardigen dienaar Gods *Lodewyk-Maria Grignon de Montfort* uit het bisdom van Luçon, stichter van de Congregatie der missionarissen van den H. Geest en van de zusters der Wijsheid. Het rapport liep over de nakoming der decreten van *Urbanus VIII*, waarbij alle eeredienst verboden wordt aan personen, welke nog niet gebeatificeerd of zalig verklaard zijn. De Congregatie was van gevoelen dat de gehoorzaamheid aan die besluiten genoegzaam bewezen was.

Dit antwoord werd door den H. Vader goedgekeurd. De eischer der zaak was Pater *Vincentius Lamarche* van de orde der predikheeren. De verdedigers zijn de advocaten *Rosatini* en *Mercurelli*.

— In de vergadering der akademie van de Catholijke godsdienst van den 8sten Augustus heeft Pater *Piancini*, een Jesuit, eene Critische dissertatie over het werk van *Gabriel Rosetti* gehouden, hetwelk getiteld is: *onderzoek over den anti-pauselijken geest die de hervorming heeft daargesteld en over den geheimen invloed welke dezelve op de letterkunde, vooral in Italië heeft gemaakt*, zoo als uit vele klassieke schrijvers en vooral uit *Dantus*, *Petrarchus*, *Boccassius* blijkt. Het geleerde lid der Academie bewees dat *Rosetti* geenzins betoogde hetgeen hij had aangekondigd; in plaats van ernstige redenen, gaf hij leenspreuken of allegorien en Cabalistische uitleggingen, verwarrende de Gibelijnen met de Albignezzen en ongelooovigen, terwijl hij tevens de geschiedenis veranderde en de duidelijkste teksten verduisterde, verwaarloozende den letterlijken zin om zich in uitleggingen naar zijne verbeeldingskracht te verdiepen. Eindelijk heeft Pater *Piancini* de hooge gedachten, aanhalingen en redeneringen van den bespottelijken schrijver wederlegd.

— Te Palermo (Italië) heeft men in den loop van dit jaar de uitgave van een Weekblad voor *Blinden* ondernomen. Dit blad is met letters in relief gedrukt, welke op het gevoel kunnen gelezen worden. De titel van hetzelfde is: *Il Consolatore dei Ciechi*. (Dat is, de trooster der Blinden); de hoofdredacteur daarvan is de Priester *Guardalaguè*, te Palermo, dien de eer toekomt van de eerste te zijn geweest om, ten dienste der blinden, een blad op te rigten.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 4den October.

Uit Gallicie wordt van den 15den September geschreven:

Een doffe oorlog bestaat sedert eenige jaren aan onze grenzen tusschen de Russische en Oostenrijksche Gouvernemenen, uithoofde het kabinet van Weenen met de grootste verwondering vernomen heeft, dat men alle denkbare pogingen aanwendt om de ontbinding der eenheid van een gedeelte der Grieksche kerk met de Catholijke kerk zelfs tot de Grieksche onderdanen van Oostenrijk uit te breiden. Het kabinet van Weenen moest des te meer op deze zaak oplettend zijn, daar het begrepen heeft dat het niet alleen te doen is om een Godsdienstig doel te bereiken.

Dat men wel wete dat vier miljoen Oostenrijksche onderdanen van den niet vereenigden ritus thans in hun gebed den *Czar* als het hoofd hunner kerk beschouwen.

(*Zwabischen Mercurius van den 28sten September*)

— Men meldt uit Weenen van den 21sten September het volgende: Het schijnt dat ons kabinet besloten heeft om in het Oostersche geschild krachtdadiglijk tusschen beide te komen, zelfs met gevaar om aan het kabinet van St. Petersburg te mishagen. Twee veldmaarschalken-luitenanten, erkend voor de kundigste en bekwaamste generaals te zijn, de Baron *Bernhardt* en de Baron *Petzey von Hutse*, hebben bevel gekregen, de eerste om het kommandement over de vereenigde troepen in Gallicie aan de grenzen van Rusland en de ander het kommandement van die, welke zich in Zevenbergen bij de Turksche grenzen bevinden, op zich te nemen.

Men verzekert dat de Aartshertog *Karel* tot chef dezer beide legerkorpsen, waarvan het effectief meer dan 60,000 man met 168 vaarmonden zal behoopen, zal benoemd worden.

Instructionen zijn door koeriers aan onzen Consul generaal den heere *Philippowitz* en aan onze Consuls in Moldavie en Walachije gezonden en alles doet gelooven dat deze reis ons kabinet zorg zal

dragen, dat Rusland geene meerdere voordeelen verkrijge, dan voor zoo veel Oostenrijk daar in zal deelen.

Dat het congres nog niet vergaderd is, is de schuld van Rusland, hetwelk gaarne met elke mogendheid in het bijzonder schikkingen zoude willen maken. Wat ons gouvernement aanbelangt, dringt hetzelfde meer dan ooit aan, dat niets betrekkelijk de zaken van het Oosten, zonder de volledige toestemming van al de daarbij belang hebbende gouvernementen, gedaan worde.

FRANKRIJK.

P A R I J S, den 4den October.

Bij koninklijke ordonnantie is het Philantropisch genootschap, gevestigd te Parijs, in 1780, erkend als een gesticht van openbaar nut en die statuten zijn goedgekeurd zoo als dezelve in de akte bij de ordonnantie gevoegd vervat zijn; even is het genootschap opgericht te Parijs in 1822 om de weeskinderen op te leiden tot de kunsten en wetenschappen, ambachten enz. als eene instelling van openbaar nut bij ordonnantie erkend, en zijn de statuten goedgekeurd geworden.

— Berigten uit Madrid van den 26sten September melden:

Tegen het einde der zitting van de kamer van afgevaardigden van den 25sten heeft de heer *Caballa* voorlezing gedaan van het rapport der commissie der *Fueros* over het ontwerp van wet van het gouvernement.

Het rapport der meerderheid in 4 artikelen is geteekend door de heeren *Arguelles*, *Diaz Giles*, *Ferro Montaos* en *Zumala-Carregui*, dat van de minderheid in 2 artikelen en geteekend *Gaño*, *Murga* en *Arteta*. De dag der beraadslaging zal weldra bepaald worden. Het ontwerp van wet voor de amnestie zal insgelijks spoedig gereed zijn. De beraadslaging moet Zaterdag over het ontwerp der minderheid van de Commissie over de *Fueros*, verdedigd door het ministerie en door den heer *Olozaga* geopend worden. Men dacht dat de Cortes het zouden aannemen. De heer *Mendizabal* heeft in de zitting van den 25 aangekondigd, dat hij interpellatiën bij het ministerie zoude doen over daadzaken die het verdrag van Bergara zijn voorafgegaan. *Espartero* moet te Saragossa zijn.

BELGIE.

BRUSSEL, den 5den October.

De door het gouvernement krachtdadig genomene en door het ministerie van oorlog bevolene maatregelen, hebben aan den opstand der verdwaalde Gentenaren, zonder tot den staat van beleg te moeten overgaan, een einde gesteld. Voor de militaire magten, welke in deze industriële plaats bijeenverzameld waren, hebben de agenten des oproers den aftog moeten blazen; thans nu al de fabriekanten hunne werkplaatsen gesloten hebben en zich blootgesteld zien hun crediet te verliezen, hetwelk zij zoo zeer noodig hebben, kunnen de werklieden berekenen wat zij reeds verloren hebben met te luisteren naar democratische raadgevingen van de hoofden der *Meetings*, en pakkendragers tot wanorde en onlusten, die nergens naar zien, wanneer zij slechts aan hunnen haat, die zij de maatschappij toedragen, den vollen teugel geven.

De les is vreeselijk voor de werklieden van Gent, die zich thans aan harde bereovingen zien blootgesteld. Dit is zeker, dat het bloed niet gestroomd zoude hebben, wanneer men alle botsing tusschen het volk en de wet vermeden had, wanneer de plaatselijke autoriteiten zich tegen de op laatstleden zondag gehoudene *Meeting* onder de leiding van drie verhitte hoofden, *Kals Jottrand* en *Spilhoorn* verzet hadden.

De onbepaalde vrijheid om bijeen te komen en te beraadslagen is, wel is waar, eene waarborg voor de constitutie; men moet dezelve eerbiedigen wanneer daaruit een goed voor allen of voor velen kan geboren worden, maar wanneer bedreigingen tegen de maatschappelijke orde, wanneer uitdagingen tot den opstand of ten minste tot gewapende wederspanning openlijk worden uitgesproken, moeten men op staanden voet te werk gaan, want het nationaal verdrag heeft geen beginsel tot verwoesting der nationaliteit willen huldigen.

In dezen strijd, die ten voordeele der wettige orde is uitgelopen, kon zulks niet anders zijn; het bloed heeft gestroomd, de aanstokers der onlusten werpen zich reeds in de jeremiaden, zij beweenen huichelend de slagoffers hunner rustverstorende drijven. Hoort den *Messenger*, het opperhoofd van het Orangismus en zoo als hij door een der dagbladen genoemd wordt, de *Moniteur der Meetings*, hij beklagt de werklieden, die hij tot het oproer heeft aangezet.

(Commerce Belge.)

— Al de brieven uit Gent zijn in overeenstemming met de reizigers die over den spoorweg aankomen en verzekeren dat de rust geheel in die stad hersteld was. De te gelijker tijd binnen waerage uren op onderscheidene punten aangekomen militaire krachten hebben de onruststokers weten te beuengelen. Deze troepen waren uit Mechelen, Antwerpen, Termonde en Brugge naar Gent gezonden.

Officieren van onderscheidene regimenten die nog voor langen tijd verlof hadden, hebben bevel ontvangen om zich dadelijk bij respectieve korpsen te vervoegen.

Gisteren morgen hebben de ministers zich onder het voorzitterschap des Konings vergaderd en men veronderstelt dat de raad zich met de zaken van Gênt heeft bezig gehouden.

De Minister van Oorlog heeft een besluit genomen om een zeker getal verlofgangers onder de vaandelen terug te roepen ten einde het effectief der bataillons van 200 tot 500 te brengen.

NEDERLANDEN.

S'HERTOGENBOSCH, den 7den October.

Laatstleden Vrijdag heeft het kieskollegie tot leden van den raad dezer stad benoemd de heeren Mr. A. A. Heeren en Mr. J. Kirits in plaats van den Heeren F. van Gulick van den Bigchelaar, overleden, en Mr. L. Frederickx die tot lid der gedeputeerde staten benoemd zijnde, a's lid der stedelijke regering zijn ontslag heeft moeten nemen.

Men durft vertrouwen dat beide de benoemde raadsheeren aan het in hun gesteld vertrouwen zullen beantwoorden en de belangen der stad behartigen, en tevens in hunne betrekkingen niet vatbaar zullen wezen, noch voor beloften en noch voor dreigementen, doordien dezelve een onafhankelijk bestaan hebben.

Tilburg 2den October. Gisteren heeft de inwijding der nieuw gebouwde R. C. Kerk van het Goirke binnen deze stad, op eene plegtige en zeer indrukwekkende wijze plaats gehad. Een stoet van geestelijken in priesterlijk gewaad, met den Hoog Eerw. Heer den Dubbelden, Vicaris-Apostoliek in het Bisdome van s' Bosch, aan het hoofd, en gevolgd door eene deputatie uit den stedelijken Raad, trad ten aanschouwe van duizenden, in plegtigen optogt, het sierlijke kerkgebouw binnen en zegende hetzelfde op de gebruikelijke wijze in. Ten ongeveer negen ure begon de eigenlijke godsdienstoefening, waaraan door plegtig gezang en muziek veel luister werd bijgezet. Daarna beklom de Wel Eerw. Heer Wilmer, Secretaris van genoemden Heer Vicaris, den kansel en hield eene toepasselijke en treffende redevoering, aan het slot van welke hij dank en hulde toebragt aan Zijne Majesteit den Koning voor de verleende bijdrage tot stichting van dit prachtige gebouw, en aan Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk, mitsgaders aan HH. EE. den minister van Eeredienst en den gouverneur der provincie, voor hunne krachtige medewerking tot verkrijging dier subsidie.

Na het eindigen van deze leerrede, die op alle aanwezigen eenen diepen indruk maakte, ging men voort met het vieren der H. Mis; welke met het zingen van het *Veni Creator* begon en met het *Te Deum Laudamus* en het gewone gebed voor den Koning werd besloten.

Limburg.

In de *Bredasche Couranten* No. 232 en 233 heb ik een verloop gelezen over Limburg waarin de schrijver naar mijn inzien de zaak niet uit het regte oogpunt beschouwt. Hij begint met de vraag te doen of dat gedeelte van de Provincie, hetwelk onder het gezag van den Koning is teruggekeerd, ook weder eene nederlandsche provincie worden zal? En stelt dit in twijfel op grond der artikelen 3 en 4 van het traktaat van den 19den April 1839, waarbij naar zijn gevoelen dat gedeelte aan den Koning der Nederlanden, Groot Hertog van Luxemburg tot schadevergoeding voor het afgestane gedeelte van de provincie Luxemburg wordt toegekend, hetzij om met de Nederlanden te worden vereenigd of hetzelfde te bezitten als Groot Hertog van Luxemburg.

Wanneer men artikel 4 van het traktaat met aandacht inzielt, dan blijkt het daaruit, dat al dadelijk het gedeelte van Limburg, waarover daarbij gehandeld wordt, in onderdeelen is gesplitst en aan elk van dezelve eene andere bestemming gegeven.

In de eerste paragraaf van artikel 4 wordt wel gezegd, dat het terug komende gedeelte van Limburg aan den Koning wordt toegekend, om hetzelfde te bezitten, *hetzij in deszelfs hoedanigheid als Groot Hertog, hetzij om met Holland vereenigd te worden.*

Door dit alzoo gestelde is niet bepaald, dat het aan de keuze van den Koning is overgelaten om over het geheel op denzelfden voet te beschikken.

Immers bij het slot van paragraaf 1 wordt gezegd dat de grenzen zullen worden aangewezen, welk gedeelte *den Koning als Groot Hertog wordt toegekend en welk gedeelte met Holland zal vereenigd worden.*

Door dit alzoo gestelde is niet bepaald, dat het aan de keuze van den Koning is overgelaten, om over het geheel op denzelfden voet te beschikken.

Immers bij het slot van parag. 1 wordt gezegd, dat de grenzen zullen worden aangewezen, welk gedeelte *aan den Koning als Groot Hertog wordt toegekend*, en welk gedeelte *met Holland zal vereenigd worden.*

Bij de 2 en 3 Paragr. van art 4 wordt dit ook daakwerkkelijk gedaan. — De landstrecken *op den rechter oever der Maas gelegen*, worden aan den Koning toegekend, om voortaan geheel en al aan Zijne Majesteit toe te behooren, hetzij in deszelfs hoedanigheid als Groot Hertog van Luxemburg, hetzij om met Holland vereenigd te worden. Het is over die landstrecken dat aan den Koning de bevoegdheid is toegekend te beschikken, indien zijne Majesteit zich ten deze, volgens art. 5 met het Duitsch bondgenootschap en met de Agnaten van het huis van Nassau kan verstaan. — Maar geheel anders is het gelegen met *die landstrecken die op den linker oever der Maas zijn gelegen*; deze landstrecken, wordt stellig bij parag. 3 bepaald, dat dezelve *een deel van het Hollandsch grondgebied* zullen uitmaken.

Over deze landstrecken valt dus geene beslissing meer, deze liggen buiten de bemoeijenissen van het Duitsche Bondgenootschap en de Agnaten van het huis van Nassau, en maken *persé* een gedeelte van het Koninkrijk der Nederlanden, even als de stad Maastricht met

deszelfs grondgebied uit, die volgens parag. 4 van gezegd art. 4 *bij voortdoring in volle souvereiniteit en eigendom* door den Koning der Nederlanden zal worden bezeten.

Door deze uitdrukking kan evenwel niet verstaan worden, dat de stad Maastricht een *bijzonder eigendom van den Koning zoude wezen*, waarover hij als onbepaald soeverein zoude kunnen beschikken, neen de uitdrukking van *bij voortdoring door den Koning der Nederlanden te worden bezeten*, is ontegensprekbaar aan, dat die stad in dezelfde positie wordt erkend zijn, zoo als die vóór het jaar 1830 was.

De stad Maastricht en de landstrecken op den linker oever der Maas gelegen, maken dus een integrerend gedeelte van Noord-Nederland uit, en hebben dit steeds blijven uitmaken; de Stad Maastricht is zonder storing zoo als door de *Bredasche Courant* te regt wordt opgemerkt, terwijl de overige landstrecken moeten beschouwd worden, in opstand geweest te zijn en tot de orde te zijn terug gekeerd.

Hier over kan de Koning niet beschikken dan op de wijze bij de grondwet bepaald.

Het komt mij nog al opmerkzaam voor, dat niet een Hollandsch schrijver daarover de pen heeft opgevat. Het schijnt als of men huiverig is geweest de daden van het Gouvernement te beoordeelen. Wie heeft de grondwettige bevoegdheid gehad om bij den opstand der Zuidelijke Provincien, dat gedeelte van dezelve dat getrouw gebleven is, als het ware, ook als afgescheurd te behandelen? men zal mogelijk daartegen inbrengen dat de stad Maastricht al dadelijk in staat van beleg was verklaard, waardoor de werking van alle wetten wordt geschorst, maar dit is ook het geval geweest met de steden s' Hertogenbosch, Breda enz. enz. en evenwel zijn deze steden niet als Maastricht behandeld, gezegde stad is beroofd geworden van alle representatie in de staten Generaal, en verstoken van de invoering der Nederlandsche wetboeken, enz. enz. enz.

Gesteld het geval dat een gedeelte van Zeeland het voormalig Staatsvlaanderen, of een gedeelte van Noord-Brabant ook in opstand ware geraakt, of door het Belgisch Bestuur overmeesterd, zoude dan daarom het getrouw gebleven gedeelte van die Provincien ook van hunne Nederlandsche staatsregten zijn beroofd geworden, en van hunne representatie in de wetgevende vergadering uitgesloten? en dit is evenwel het geval met de Stad Maastricht geweest.

Na mijn gevoelen hadden na de ratificatie van het tractaat van den 19den April 1839 en de overgave van de landstrecken op den linker oever van de Maas gelegen, even als de stad Maastricht, dadelijk hunne regten en als eene Provincie van Noord-Brabant moeten worden erkend en behandeld.

De beschikkingen, die over de landstrecken op den rechter oever der Maas gelegen, moeten plaats hebben, kunnen noch behooren ten deze geene verdraging daar te stellen.

Wanneer de Koning zich deswegens met het Duitsch Bondgenootschap kan verstaan, zoo als reeds het geval is met de Agnaten van het Huis van Nassau, en aan Hoogstdezelve de bevoegdheid wordt toegekend om volgens parag. 2 van art. 4 van het traktaat ook deze met Holland te vereenigen, dan kunnen dezelve nader aan de nu reeds wettig bestaande Provincie Limburg worden toegevoegd.

Intusschen is het te vreezen dat die onderhandelingen nog al wat zullen duren. Het Duitsch Bondgenootschap heeft het zwak der Nederlanders, delibereert langzaam en werkt weinig af, — almede, dat de erkenning van het gedeelte der Provincie Limburg als eene Nederlandsche Provincie nog al wat zal vertragen.

Men verneemt nog maar zeer weinig van werkzaamheden der Heeren Commissarissen te Maastricht, die zich al eenige maanden moeten hebben onledig gehouden met de overneming en de organisatie van het gedeelte van de Provincie Limburg, bij art. 4 van het traktaat vermeld, en het is te voorzien, dat zij daarmede wel zullen overwinteren; intusschen zijn die landstrecken, en niet zonder reden in eene voortdurende ongerustheid, wat van hun lot geworden zal.

Mogelijk zal deze zaak wel ter sprake gebracht worden bij de aanstaande vergadering der tweede kamer van de staten generaal, indien een der leden het zal durven wagen daarover te spreken, en de Ministers dit alsdan nog niet met een diep stilzwijgen zullen beantwoorden.

GESTELDHEID DER CATHOLIJKE KERK IN HET HERTOGDOM NASSAU.

De gesteldheid der Catholijke Kerk in dat hertogdom is vaneenen zoodanigen bijzonderen aard, dat wij vermeenen onzen lezers geene ondiens te zullen doen in eenige bijzonderheden te treden. Vooreerst, wat de gemengde huwelijken aanbelangt bestaat inderdaad de pruisische wetgeving in theorie, doch is sedert kort inde praktijk zoodanig verzacht, dat elk Catholijk priester zonder vrees de ingevingen van zijn geweten en de reglementen der kerk kan volgen; hij loopt geen gevaar door het gouvernement gelaakt te worden.

Door dezen staat van zaken en gebonden door de bestaande wetgeving gebeurt het van de eene zijde dat het gouvernement in een dubbelzinnige gesteldheid zich bevindt, terwijl van de andere zijde de Catholijke geestelijkheid alleen bij gunst en toegevendheid schijnt verkrengen te hebben hetgeen de constitutie der kerk als een regt erkennen. De overleden Hertog, Prins Clemens, wiens nagedachtenis aan alle catholijken dierbaar is, had reeds deze zwaarigheid voor uitgezien en vond er geen bezwaar in aan de protestantsche ambtenaren de vergunning te verleenen hunne kinderen in deze godsdienst op te voeden. Men heeft derhalve van den regerenden Vorst alles te verhoopen, wiens staatkundige opvoeding niets te wenschen overlaat. Dit is voor dat land, zoo als geschreven wordt, eene schoone gesteldheid; maar onder vele andere opzichten is er welligt geen bisdom in de kerkelijke omschrijving van den Opper Rijn, hetwelk in zulk eene droevige afhankelijkheid van de bureaucratie als dat

land is, hoezeer men zelfs in dit opzigt reeds eenige sporen van verbetering begint te bespeuren. Alzoo bij voorbeeld had men den Bisschop van het heiligste regt beroofd, van dat om de aspiranten tot het priesterschap te examineren, om hetzelfde aan het hertogelijk gouvernement te Wiesbaden over te dragen. Dit Gouvernement benoemde twee pastoors, als hertogelijke Commissarissen, om het onderzoek te besturen en rapport op te maken, volgens hetwelk het gouvernement over de al of niet toelating der jonge lieden in het bisschoppelijk seminarie van Limbourg besliste. Verbeeldt u al de studenten in de godgeleerdheid, in de regten, in de medicijnen, gezamenlijk broederlijk vereenigd in een en dezelfde zaal om te antwoorden op de vragen welke de hofraad, de heer *Monreau* voorstelde B. V. over de redekunde, de algemeene hoedanigheden van den schoonen stijl; de vraag of de bijbelsche boeken van het nieuwe testament geschreven zijn om een volledig geloof en zedekundig stelsel te vertegenwoordigen enz. De gunstige verandering, welke ten dien aanzien plaats heeft, bestaat hierin, dat hoezeer het onderzoek altijd te Wiesbaden gedaan wordt, ten minste hetgevolg aan den Bisschop voor de beslissing is onderworpen en het staat den Prelaat vrij de oplegging der handen toe te staan of te weigeren naar welgevallen. Ondertusschen in den staat, waaruit het zal geraken, bezit het hertogdom Nassau vele uitmuntende priesters, welke met den geest der kerk diep doordrongen zijn, vooral onder de jongere, die te Bonn, te Munchen en te Tubingen gestudeerd hebben.

Wat de wetenschappelijke opvoeding van de jonge geestelijkheid aanbelangt, deze neemt meer en meer toe door de synodale examens, waaraan zij alle twee jaren verplicht zijn zich te onderwerpen.

Het schadelijkste van alles om spoedige maatregelen te nemen voor het beheer van het bisdom is, dat het kapittel over het geheele land is verspreid.

OPVOEDINGS-GESTICHT VOOR OUDERLOOZE MEISJES TE OUDENBOSCH.

De liefde is vindingrijk en hare schatten zijn onuitputtelijk; want God is liefde: het Christendom, dat is het Catholicismus, is het werk der goddelijke liefde: van daar die duizenden van liefdewerken, waarmede het Catholicismus de wereld beschonken heeft; van daar, dat allerlei heilzame inrigtingen van liefde zich overal vertoonen en vermenigvuldigen, waar het Catholicismus gevestigd is, zoodra als het er aan vergund is, om vrijelijk adem te halen en het *geloof te toonen uit de werken*. Dit blijkt op nieuw in Noord-Nederland en inzonderheid in de grootendeels Catholijke provincie Noord-Brabant.

Onder andere liefdadige inrigtingen van allerlei aard, bestond sedert twee jaren in de gemeente *Oudenbosch*, eene gratuite school, voor arme meisjes, door den Hoogw. Heer VAN HOOIJDONK, Apostolischen Administrator van het district *Breda*, opgericht. De meisjes worden daarin onderwezen in de Christelijke leering en vrouwelijke handwerken, alsmede in de Hollandsche taal, schrijven en rekenkunst, welk laatste bij besluit van heeren gedeputeerde staten dezer provincie, van 3 November 1837, legaal is geauthoriseerd geworden, en in welke school JOANNA MARIA KNUPPEL, bij besluit van Z. Exc. den heere minister van binnenlandsche zaken van den 23sten November van dat jaar tot het geven van onderwijs is gemagtigd geworden.

Niet lang had deze inrigting bestaan, of de Hoogw. Kerkvoogd begreep, dat aan een dusdanig liefdewerk meerdere uitgebreidheid kon worden gegeven en Zijn Hoogw. vatte het denkbeeld op, om dat huis interigten tot eene kostschool voor *oudertooze meisjes* van den burgerstand, omdat voor Weezen van dien stand, hier te lande, nog geene kostscholen aanwezig waren en er dus meestal in de goede Christelijke opvoeding, van zoodanige kinderen niet behoorlijk wordt voorzien.

Ook zullen in dit gesticht meisjes van onwettige geboorte, wier Christelijke opleiding en opvoeding, gewoonlijk geheel en al verwaarloosd wordt, opgenomen worden.

Het kostgeld is op f 100 's jaars gesteld, en zelfs in sommige gevallen, door Zijn Hoogw. te beoordeelen nog minder; ten einde niet alleen aan de bloedverwanten van zoodanige ouderlooze meisjes maar ook aan wees- en armen-administratiën van zoodanige plaatsen, ook in andere provinciën, alwaar geene behoorlijke wees-inrigtingen bestaan, gelegenheid te verschaffen, om de toevlugt tot dit gesticht te kunnen nemen; daar zij voor dien prijs, op eene andere wijze, gewisselijk niet in eene goede opvoeding, kleeding en voeding van zoodanige meisjes kunnen voorzien.

Dit belangrijk liefdewerk is met een volledig vertrouwen op de Voorzienigheid begonnen. Het huis heeft geenerlei fondsen, maar God, die de Vader der Weezen is, zal dit heilige werk, niet ongezegend en onvoltooid laten. Hij zal de harten van vermogende Catholijken opwekken, om deze nieuwe vaderlandsche inrigting, in de uitbreiding, waarvoor zij nog valbaar is, te ondersteunen. Zoo is Zijn Hoogw. voornemens, om, zoodra het personeel zulks toelaat, twee vertrekken van het huis in te rigten, tot het verplegen van arme zieken der gemeente.

Twaalf weesmeisjes bewonen reeds dit huis. Op Zondag 4 Augustus, heeft de Hoogw. Heer Administrator de fraaie kapel van dit huis gewijd, alwaar de jufvrouwen meesteressen met hare ouderlooze kweekelingen, dagelijks de heilige Offerande des nieuwen Verbonds bijwonen en er den goddelijken zegen afsmecken; voor allen, de belang stellen in de Christelijke opvoeding van Weezen en dezelve helpen bevorderen.

Moge deze eerste inrigting van dien aard in ons vaderland onder den goddelijken zegen, zich meer en meer uitbreiden en bloeien! Moge zij aan de nageslachten tot eene getuigenis verstrekken, dat ook in de Egoistische XIX eeuw, de Christelijke liefde, met belangloze zelfopoffering, inrigtingen wist te maken, tot heil der

maatschappij! Moge zij eeuwen lang aan den liefdadigen ijver van den Hoogw. oprigter van dit gesticht, aan wien dat gedeelte van Noord-Brabant, 't welk aan zijne herderlijke zorg is toevertrouwd, reeds zoo menige nuttige inrigting te danken heeft, roemvol herinneren.
Catholijke Nederlandsche Stemmen.

HUIS VAN DON CARLOS.

De Heer *Theodore Anne* door de Heeren Directeuren van het dagblad *la France* naar Bourges gezonden om hunne hulde aan *don Carlos* te bewijzen, levert de volgende naauwkeurige lijst der personen, welke het huis van dezen Vorst uitmaken.

Dienst des Konings.

Don José de Villa Vizenzio, Kamerheer des Konings
M. Tamariz, Secretaris van Z. M.
Don Pedro Barreta Raton, Biechtvader des Konings.

Dienst der Koningin.

Mevrouw *Iglesias*, hofdame Harer Majesteit.
Pater *Unanué*, een Jesuit, Biechtvader der Koningin.

Dienst van den Prins der Asturien.

De Kolonel *Don Thomas Garcimartin*, Kamerheer van den Prins.
De Biechtvader van den Infant is tevens Pater *Unanué*.

Dienst van den infant don Sebastiaan.

De Brigadier Generaal *Don Carlos Vergaz*, Kamerheer van Z. K. H.
De abbé *don Francisco Brun Estebano*, Biechtvader van Z. K. H.
De Heer *Gordonna* Geneesheer des Konings.

Menheer de Krantdrukker!

Veur enen dag of wet was 'k bey ons in de herreberg en daar heurde 'k doir enen *Komis Voltigeur*, maor 'k geleuf dattet zoinen reyziger was, die bey ons op de derpen zoo wet komme verkwenselen, want voltigeurs, die haauwen, toen 'k bey de Franse diende, oik, maor del waeren van die kleyne hekkespringerkes; oik wel kwoye ventjes, maor ze en scolden nooit, zoo als 'k dieën reyziger B..... van B te V. del grooite derp bey den Bos, heb heure doen: want begrept is menheir! wetti zin! as 'k 't wel behaauwen heb dan zin i: » men moest dien Noord-Brabanjer, dat schendblad. » ophangen, alleen om zijne artikels over het huwelijk des Konings.

Woveur detti naau zoo kwoid is en weit 'k nie; meugelik ziet i nie graog, del onze goeye Kouning met ene Roomsche gaot traauwen, del mot 'k er zeiker van denke, maor 'k wou toch wel eens weite, wet 'z' er mei nooidig hebbe! Ik heb er al veuil ouver in oewe krant gelezen, maor 'k en kannes nog nie vatte.

Ik spraok er lestmaol met den Sikkellentauris van D.... eins over, des oik zoin kleyn hekkespringerke en nog al oilik en leist met den Burgemeester en den Doumeni nog al de pampieren, maor die zey Peer! ge mogges maor noit en gloiven dattet oe Kenning doen zel. del wist hij stellig want hey en den Burgemeester waren goed gegreformeerd, want ze hadden einen brief uit den Haag gekreigen.

Del ge naauw wel nie, zo! als dieën reyziger wenst, Opgehangen zult worde menheir! del weit 'k, al ben 'k maor enen boer van 't derp Asten, oik wel, maor 'k wauw 't oe toch schreijven en as ge naauw men gesaauwel in oewe krant zet, dan zulde plazier doen aan den

Asten den 5 October 1839.

AAUWEN PEER.

BETALING VAN PENSIOENEN.

Op Maandag den 14den October 1839 (over de derde drie maanden van 1839.

De Administrateur van 's Rijks Schatkist in de Provincie Noord-Brabant, adverteert de belanghebbenden, dat de betaling van Pensioenen over de derde drie maanden van den Jare 1839, een aanvang zal nemen ten zijne Kantore op Maandag den 14den dezer van des morgens negen tot twaalf uren, (*uitgezonderd Zonen Feestdagen*) wijders worden de belanghebbenden verzocht, om zich ten spoedigste van de Attestatiën de Vita te voorzien, ten einde de betaling in de eerste week kan plaats hebben.

's Bosch den 5den October 1839.

De Administrateur voornoemd.
L. J. DE LA COURT.

ADVERTENTIENTEN.

* * Heden Overleed tot mijne innige droefheid, na voorzien te zijn geweest der laatste H. H. Sacramenten, mijne dierbare Echtgenoot *MARIA ANTONETTA DE LA ROCHE*, in den Ouderdom van 57 Jaren.
J. RAMAKERS.

's Hertogenbosch,
den 4 October 1839.

* * De Notaris *VAN DER GOES*, te *Asten*, zal voor zijne principalen, in *éene Massa*, in het openbaar Verkoopen:

Eene Kapitale *BOUWHOEVE*, bestaande in *WOONHUIS*, *STAL*, *SCHUUR* en verdere *GEBOUWEN*, benevens *TUIN* en aangelegene *BOUW-WEI* en *HOOLANDEN*, beplant met onderscheidene Welwassende *EIKENBOOMEN*; staande en gelegen te *Asten*, ter plaatse genaamd *Ommetschen-Bosch*, te zamen groot 18 Bunders, 58 Roeden.

In gebruik te aanvaarden met Paschen 1840.
Deze Verkoop zal geschieden ten huize van *J. A. SENGERS* binnen *Asten*, provisioneel op Donderdag den 17den October 1839, des nademiddags ten 3 ure; zullende 14 dagen daarna de definitieve toewijzing plaats hebben.

Nadere Informatiën zijn met gefrankeerde Brieven te bekomen, bij den Notaris *VAN DER GOES* voornoemd.

*** Wij zijn verzocht onzen Lezers het Regtskundige Tijdschrift de T H E M I S, hetwelk te Utrecht bij A. SCHIKHOFF gedrukt en uitgegeven wordt, niet genoeg te kunnen aanbevelen — zoo wegens de mededeeling der belangrijke Arresten en Vonnissen door den Hoogen Raad, der onderscheidene Provinciale Geregtshoven en Arrondissements Regtbanken gewezen — als wegens de merkwaardige Bijdragen en Mengelingen in hetzelfde vervat.

*** Al die genen welke iets te vorderen hebben van of verschuldigd zijn aan nu wijle den Heer JOHANNES JOSEPHUS VAN ROSMALEN, in leven Lintfabrikant, gewoond hebbende te 's Hertogenbosch en aldaar den 20sten September 1839 overleden, gelieven daar van voor den 1sten November 1839 opgave en belating te doen, ten Huize van GODEFRIEDUS JACOBUS VAN DE VEN Lz. Koopman wonende in de Vugterstraat te 's Hertogenbosch; na welken tijd geen pretentien meer zullen kunnen aangenomen worden. —

*** LEENDERT CORNELIS VAN DE VEN Junior, Notaris te 's Hertogenbosch, heeft op den 30 September 1839, publiek provisioneel verkocht:

- 1e. Koop. Twee en een halve SCHAAR-WEIDE, in den Koornwaard onder Maren, Kadr. Sec. E. No. 139, met de Slagen voor . . . f 830,00.
- 2e. Koop. 4. B. 11 R. 10. E. HOOILAND, onder Orthen in het Ertveld genaamd Hekkenkamp, Kadr. Sec. A. 14, 15, 16, 17 en 18, met de Slagen voor . . . f 4400,00.
- 3e. Koop. 1. B. 54 R. 20 E. HOOILAND aldaar, genaamd de Dammen, Kadr. Sec. A. 35, 36, 37, 38 en 39, met de Slagen voor . . . f 445,00.
- 4e. Koop. 2. B. 87 R. 20 E. HOOILAND aldaar, genaamd de Lieskamp, Kadr. Sec. A. 40, met de Slagen voor . . . f 1600,00.

ONDER EMPPEL.

- 5e. Koop. 1 B. 64 R. 40 E. HOOILAND, in de Hambaken genaamd Everde Kamp, Kadr. Sec. A. 144, met de Slagen voor . . . f 1300,00.
- 6e. Koop. 2 B. 70 R. 90 E. HOOILAND, genaamd den Hoekkamp, Kadr. Sec. A. 182, met de Slagen voor . . . f 1400,00.
- 7e. Koop. 8 B. 93 R. 60 E. HOOILAND, genaamd de Weehoogaard, Kadr. Sec. A. 186, 188 en 189; met de Slagen voor . . . f 3950,00.
- 8e. Koop. 2 B. 17 R. HOOILAND, genaamd den Lagen Hoogaard, Kadr. Sec. A. 198, met de Slagen voor . . . f 950,00.
- 9e. Koop. 2 B. 53 R. 70 E. HOOILAND, genaamd Krokskamp, Kadr. Sec. A. 196; met de Slagen voor . . . f 1000,00.
- 10e. Koop. 2 B. 52 R. 70 E. HOOILAND, genaamd Jufferskamp, Kadr. Sec. B. 329; met de Slagen voor . . . f 1000,00.

ONDER ROSMALEN in den Polder van der Eigen

- 11e. Koop. 2 B. 38 R. 10 E. HOOILAND, in de Diepte, Kadr. Sec. A. 29; met de Slagen voor . . . f 675,00.
- 12e. Koop. 1 B. 2 R. 60 E. HOOILAND, in de Diepte aan de Kooi, Kadr. Sec. A. 38, met de Slagen voor . . . f 320,00.
- 13e. Koop. 4 B. 34 R. 90 E. HOOILAND, genaamd de Sneppen Kampen, Kadr. Sec. A. 49 en 50; met de Slagen voor . . . f 1500,00.
- 14e. Koop. 4 B. 56 R. 90 E. HOOILAND, genaamd de Garststreepen, Kadr. Sec. A. 51 en 52, met de Slagen voor . . . f 1400,00.
- 15e. Koop. 1 B. 93 R. 70 E. HOOILAND, genaamd de Delurie, Kadr. Sec. A. 54 en 55; met de Slagen voor . . . f 165,00.
- 16e. Koop. 4 B. 73 R. 39 E. HOOILAND, op de Rietbeemden genaamd de Koekamp, Kadr. Sec. A. 65, met de Slagen voor . . . f 1100,00.
- 17e. Koop. 3 B. 16 R. 39 E. HOOILAND, genaamd de Slagen, Kadr. Sec. A. 85; met de Slagen voor . . . f 870,00.
- 18e. Koop. 3 B. 32 R. 20 E. HOOILAND, genaamd de Slagen, Kadr. Sec. A. 86; met de Slagen voor . . . f 880,00.
- 19e. Koop. 2 B. 13 R. 70 E. HOOILAND, genaamd het Bleekske, Kadr. Sec. A. 117; met de Slagen voor . . . f 840,00.
- 20e. Koop. 2 B. 13 R. 20 E. HOOILAND, op de Haaren of Rietbeemden, Kadr. Sec. A. 223; met de Slagen voor . . . f 500,00.
- 21e. Koop. 3 B. 5 R. 30 E. HOOILAND, genaamd Wouter Smits Haaren, Kadr. Sec. A. 273 en 274, met de Slagen voor . . . f 900,00.
- 22e. Koop. 2 B. 9 R. 39 E. HOOILAND en HAKHOUT, genaamd Zomerbroek, Kadr. Sec. A. 345; met de Slagen voor . . . f 225,00.
- 23e. Koop. 1 B. 73 R. 20 E. HOOILAND, genaamd de Bovenste Bunders, Kadr. Sec. A. 376 en 377;

- 24e. Koop. met de Slagen voor . . . f 380,00.
- 1 B. 92 R. HOOILAND, op de Bunders, Kadr. Sec. A. 386 en 387; met de Slagen voor . . . f 375,00.
- 25e. Koop. 2 B. 29 R. 10 E. HOOILAND, genaamd het Honnelenbosch, Kadr. Sec. A. 434; met de Slagen voor . . . f 1050,00.
- 26e. Koop. De Onverdeelde Helft in 2 B. 75 R. 39 E. HOOILAND, op den Rompert, Kadr. Sec. B. 67; met de Slagen voor . . . f 220,00.
- 27e. Koop. 5 B. 28 R. 90 E. HAKHOUT, genaamd de Rompert bij Maaijegat, Kadr. Sec. B. 69; met de Slagen voor . . . f 1000,00.
- 28e. Koop. 2 B. 42 R. 80 E. HOOILAND, genaamd den Weikamp, Kadr. Sec. B. 70 en 71; met de Slagen voor . . . f 480,00.
- 29e. Koop. 3 B. 89 R. 80 E. HOOILAND, genaamd de Aakensche Kampen, Kadr. Sec. B. 316 en 317; met de Slagen voor . . . f 1525,00.
- 30e. Koop. 2 B. 74 R. 60 E. HOOILAND, genaamd de Bagijne Vree, Kadr. Sec. B. 423 en 424; met de Slagen voor . . . f 900,00.
- 31e. Koop. 2 B. 99 R. HOOILAND, in de Vree, Kadr. Sec. B. 433 en 434; met de Slagen voor . . . f 900,00.

Waarvan de finale Verkoopning zal plaats hebben op Maandag den 14de October 1839 des namiddags ten vijf ure in het Eindhovensche Koffijhuis bij M. LANDHEER, te 's Hertogenbosch.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen zoo ten Kantore van den Notaris BIJVOET, als van voornoemden Notaris VAN DE VEN, te 's Hertogenbosch.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden Zaterdag den 5den October 4½ Ure.

Werk. Sch. 2½ pCt. 53, 52½, ½, Dito. 5 pCt. 101½, 101¼. Kansbiljetten f 25½, ¼. Am. Sijnd, 4½ pCt. 94½. Handelm. 173½, 173. Oost-Indie. 5 pCt. 98 ½, ½. Ardoins 85 p. st. 27, 25½, ½, ¼. Passive. 8 Fr. Uitgest. 8½, ½. Mexikanen 28.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De fondsen waren te Brussel den 5den October de 2½ pCt 53½; de 5 pCt 101½ de 4 pCt 92½, de 3 pCt 70¾ a 71
De Ardoins waren te Antwerpen 26¾.

Latere Berigten.

P A R I J S den 5den October.

Z. K. H. de Hertog van Orléans is den 27sten September ten 7 uren des morgens op de Phare te Algiers aangekomen.

H. M. de Koningin van Spanje heeft aan den Maarschalk Soult president van den raad de orde van het gulden vlies en aan den Heer Duchâtel Minister van binnenlandsche zaken het groot kruis der orde van Karel III gezonden.

De degen van don Carlos is in handen van den Hertog der overwinning. Don Carlos had die bij zijn vertrek in zijne Alcove vergeten.

— Berigten uit Rome van den 21sten September melden.

Zondag den 22sten September heeft de H. Vader van de loge van het quirinaal den zegen aan eene processie en aan de vergaderde menigte gegeven. Het geheele paleis was opgepropt van volk en vooral van vele vreemdelingen, die de gelegenheid hadden Z. H. van nabij te zien.

BRUSSEL den 6den October.

De Messenger de Gand meldt het herstel der rust aldaar op de volgende wijze.

Gisteren hebben drie of vier fabrieken hunne werkzaamheden weder hervat, men denkt dat de meeste van die, welke nog in werking waren voor de onlusten, wederom heden dezelve zullen hervatten.

Heden (5 October) vernemen wij geene bijzonderheid die eenige melding verdient.

— In de Politique van Luik leest men onder dagteekening van gisteren dat de heer Cockerill in staat is gesteld om alle zijne crediteuren te betalen en de werkzaamheden zijner établissements voort te zetten. Wij weten niet van waar deze soort van voorziening hem is geworden, maar wij hopen in staat gesteld te worden binnen kort inlichting des aangaande te kunnen geven; wij hebben echter eenige redenen te gelooven, dat zulks ten gevolge is van verbindtenissen, welke de heer Cockerill met eene duitsche maatschappij heeft aangegaan.

Het Journal de Anvers deelt de volgende tijding mede: Wij hebben gisteren de breuk der conferentien van de Belgische en Hollandse Commissie, vereenigd te Utrecht vernomen. Het geldt een verschil over hoofdpunten, welke wij niet juist kunnen opgeven en over welke beide partijen zich niet hebbende kunnen verstaan, besloten hebben met gemeen overleg zich tot hun gouvernment te zullen wenden. De Utrechtsche Courant meldt insgelijks dat de Belgische Commissarissen niet aannemelijke vorderingen gedaan hebbende, dat is te zeggen, dat zij krachtdadig onze regten hebben verdedigd, de Conferentie hebben afgebroken.

De Arondbode bevestigt deze tijding en zegt dat telken dage de Belgische Commissarissen nieuwe vorderingen opwerpen en alzoo de vertragung van vijf millioen guldens aan rente, verschuldigd volgens het traktaat, bewerken. Zij vorderen reeds zoo veel terug dat de intressen voor het eerste jaar zouden gecompenseerd en betaald zijn.